

GÖY QURŞAĞI

uşaq jurnalı

5 (53)-2015
sentyabr-oktyabr

MƏNİM

RZAYEV
TOĞRUL

Sabirabad
rayonu

RƏNG

DÜNYAM

ГЕРОЙ

Быть героем не легко
Но сказать «Я герой» просто
Герой в беду спешит бегом
И если даже поздно!
Герой не скажет «Я герой»
Он делом здесь докажет.
Он от души поможет,
И если даже он не сможет
Он постарается как может
Спасти людей
В любой беде!

ОСЕНЬ

Наступила осень!
Листья на деревьях желтеют.
Вышла я на поле, вижу зёрна сеют.
Смотрю я наверх
Птицы улетели.
Раньше выходила
Сразу же мне пели.
Выхожу во двор,
Ветер меня несёт.
Иду я вперёд,
Зима с осенью дерутся
И толкаются и бьются.
Лучше лето бы вернулось,
Стало лучше бы всем нам,
Будто стучит барабан.

СЛАДКОМУ БРАТИКУ (МУСЛИМУ)

В нашем доме есть один
Самый сладкий господин.
Мы гордимся им
Кто же это –
Наш Муслим.
Во всём мире нет такого:
Доброго, красивого,
Сладкого, счастливого.
Мы стоим и сидим
И помним всегда,
Что есть Муслим.

З

IV BAKI BEYNƏLXALQ SƏRĞİ-YARMARKASI

**Ay uşaqlar, görəsən dünyada mən
İncəhörüm kimi kitabsevən başqa bir
böcək varmı? Yoxdur, əlbəttə yoxdur.
Nə Yerin altında var, nə də üstündə...
Mən nə danışırım?! Yerin altında da
böcək olar? Və yaxud, Yerin altındakı
böcəklər kitab oxuya bilər? Nə isə...
Yerin böcəkləri haqqında söhbəti
mütləq davam etdirərik. İndi isə
sizinlə sevincimi bölüşürdüm axı...**

Dostlar, mən kitablar aləminə düşmüşdüm. F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası ilə birlikdə IV Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgi -Yarmarkasında iştirak edirdik. Əsas məqsədimiz uşaq və gənclərin kitaba və mütaliyəyə olan marağını artırmaq, oxucularımızı kitabxana fonduna son illərdə daxil olan Azərbaycan və dünya uşaq ədəbiyyatı ilə tanış etmək idi. Kitabxanamız kitabsevərlərə öz nəşrləri olan uşaq ədəbiyyatı xəzinəsindən “İlyas Tapdıq bibliografiya”, “Firidun bəy Köçərli bibliografiya”, F.Köçərli “Balalara hədiyyə” kitablarını, “Göy Qurşağı” jurnalını təqdim etdi. Bizə ayrılan güşəni də elə bəzəmişdik ki, gəl görəsən. Kitablar, plakatlar, kukllar, nağıl qəhrəmanları...

Sərgi zamanı müxtəlif mövzuları əhatə edən kitablarla yanaşı, kitabxananın tərtib etdiyi yeni nəşrləri də nümayiş etdirdik. F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası bu sərgi-yarmarkada 800-dən çox kitab sərgilədi. IV Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgi-Yarmarkası çərçivəsində F.Köçərli adına Respublika Uşaq kitabxanası “Uşaq Ədəbiyyatı Xəzinəsindən” İlyas Tapdığın anadan olmasının 80 illik yubileyi münasibətilə tərtib olunmuş “İlyas Tapdıq. Bibliografiya” kitabının təqdimatını keçirdi. Təqdimatda uşaqların sevimli yazıçısı professor Zahid Xəlil ön sözün müəllifi kimi kitab haqqında ətraflı məlumat verdi. Zahid Xəlil bu kitabın elmi və metodiki

tərəfdən çox dəyərli bir vəsait olduğunu vurğuladı. Qeyd edək ki, təbirdə şair və tərcüməçi Vaqif Bəhmənlı, uşaq yazıçıları-Qəşəm İsabəyli, Sevinc Nuruqızı, Reyhan Yusifqızı, Aygün Bünyatzadə, Xalq rəssamı Arif Hüseynov, media nümayəndələri, kitabxana işçiləri iştirak etdilər.

Tərtibçilər - Ölkəşünaslıq və Milli Ədəbiyyat şöbəsinin müdiri Nazilə Tahirova və Leyla Qafarova kitab haqqında məlumat verdilər. 189 -190 nömrəli orta məktəbin ikinci sinif şagirdləri şairin şeirlərini səsləndirdilər. Qonaqlara kitab, azyaşlı oxucularımıza isə "Göy qurşağı" jurnalı hədiyyə edildi.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən IV Bakı Beynəlxalq kitab sərgi-yarmarkasının bağlanış mərasimi sentyabrın 18-də baş tutdu. M.F.Axundzadə adına Azərbaycan Milli Kitabxanasının direktoru Kərim Tahirov sərgi-yarmarkanın işini yüksək qiymətləndirdi və sərginin işinə yekun vurdu.

Sonda IV Bakı Beynəlxalq kitab-sərgi yarmarkasında fəal iştirakına görə iştirakçılara diplomlar təqdim edildi. Mükafat alanlar sırasında F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası da vardı.

**Yer üzünün
ən çox oxuyan böcəyi
İncəhörüm**

Boylanmışıq günəş bilib üzünü

*Ağ təbaşir qırov olub, qar olub
Enib, qara saçlarını ağ edib.
Gözlərindən yağan sevgi, məhəbbət
Neçə körpə qəlbi uca dağ edib.*

*Çiçək olub, pəncərəndə açmışıq
Boylanmışıq günəş bilib üzünü.
İllər boyu beynimizə yazmışıq
Şirin söhbətini, şəkər sözünü.*

Nə vaxtsa yazdığım bu şeirin hər bir sözü əziz müəllimlərimizə aiddir. Doğmadan doğma, əzizdən əziz insanlara. Bizdən qəlb odu, göz nuru əsirgəməyənlərə...

Oktyabrın 2-də F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası Beynəlxalq Müəllimlər Günü ilə əlaqədar "Məktəb ləvazimatlarının tarixi" adlı tədbir keçirdi.

164 sayılı orta məktəbin müəllim və rus bölməsi üzrə 5-ci sinif şagirdlərinin iştirakı ilə keçirilən tədbiri kitabxananın Kütəlvə İşlər Şöbəsinin müdiri Leyla İbrahimova açaraq, iştirakçılara məktəb ləvazimatlarının tarixi, onun yaratıcıları barədə ətraflı məlumat verdi. Məktəb ləvazimatlarının nə maraqlı tarixi varmış?! Hər biri haqqında öyrəndiklərimiz onlara həvəsimizi artırırdı.

Ardınca Leonardo da Vinçinin “Mürəkkəb və kağız” nağılı göstərildi. Daha sonra Samuil Marşakın “Kitablar haqqında kitab” şeiri əsasında çəkilmiş “Qrişkanın kitabları” adlı cizgi filmi nümayiş etdirildi.

İncəsənət və Kütləvi İşlər şöbəsinin əməkdaşlarının tərtib etdiyi “Zərif əl işləri” bölümündə isə şagirdlər sevimli müəllimlərinə öz əlləri ilə hədiyyələr hazırladılar. Müsəbiqə xarakteri daşıyan bu bölümdə şagirdlər hər qrupda 6 iştirakçı olmaqla 3 qrupa: 1.Karandaşlar, 2.Penal, 3.Lastiklər qruplarına ayrıldılar. Hər qrup verilən tapşırığı zamanında və düzgün yerinə yetirdi.

Sonda iştirakçılara kitabxananın “Göy qurşağı” jurnalı hədiyyə edildi. Beynəlxalq Müəllimlər Günü münasibətilə biz də bütün müəllimləri ürəkdən təbrik edir, işlərində uğurlar arzulayırıq!

Bu yaxınlarda Respublika Uşaq kitabxanasının direktoru Şəhla Qəmbərova və elmi işlər üzrə direktor müavini Zahirə Dadaşova Rusiya Dövlət Uşaq Kitabxanasının dəvəti ilə “Ədəbiyyat ili: Uşaq mütaliəsi kitabxana məkanında” adlı beynəlxalq konfransda iştirak etdilər. Konfrans keçirilən müddətdə Rusiya Dövlət Uşaq Kitabxanası ilə daim sız əməkdaşlıq edən uşaqların sevimli jurnalı “Klyopa”nın 25 illiyi geniş qeyd olundu.

Konfransda hər bir vilayət uşaq kitabxanası il ərzində həyata keçirdiyi layihələrdən, digər dövlətlərlə əməkdaşlıqlarından söhbət açdı, uşaq ədəbiyyatının vacibliyi vurğulandı. Sankt-Peterburq Vilayət Uşaq Kitabxanası “Dostluğun kitab rəfi” layihəsinin ilk olaraq Azərbaycanla keçirməsindən geniş söhbət açdı, bu münasibətlə də Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət və Turizm naziri cənab Əbülfəs Qarayevə yüksək kürsüdən öz minnətdarlığını bildirdi. Konfransın ikinci günü F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanasının direktoru Şəhla Qəmbərova “Uşaqların mütaliəyə cəlbi: Mütaliə haqqında düşüncələr”

adlı çıxışında son illərdə kitabxananın bir çox dövlətlərlə əməkdaşlığından bəhs etməklə yanaşı, mütaliə cəlb etməyin yeni forma və metodlarını da göstərdi. Çıxış çarxlı slaydlarla nümayiş olundu. Virtual əlaqədə olan kitabxanaçılar maraqlı suallarla məruzəçiyə müraciət etdilər.

Bir çox vilayət uşaq kitabxanalarının direktorları F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası ilə əməkdaşlıq etməyi təklif etdilər. Məqsəd Azərbaycan Uşaq Ədəbiyyatı Fondunu yaratmaqla, həmin diyarda yaşayan Azərbaycanlı uşaqlara kömək etmək, kitab və kitabxana imicinin artmasına nail olmaq idi.

ALI AND THE SULTAN'S SADDLE

ONCE UPON A TIME... THERE LIVED A VERY POWERFUL SULTAN WHOSE KINGDOM STRETCHED TO THE EDGES OF DESERT. ONE OF HIS SUBJECTS WAS CALLED ALI, A MAN WHO ENJOYED MAKING FUN OF HIS RULER. HE INVENTED ALL SORTS OF TALES ABOUT THE SULTAN AND HIS COURT, AND FOLK WOULD ROAR WITH LAUGHTER AT HIS JOKES. INDEED, ALI BECAME SO WELL KNOWN, THAT PEOPLE POINTED HIM OUT IN THE STREET AND CHUCKLED.

ALI'S FUN AT THE SULTAN'S EXPENSE REACHED THE POINT WHERE THE SULTAN HIMSELF HEARD ABOUT IT. ANGRY AND INSULTED, HE ORDERED THE GUARDS TO BRING THE JOKER BEFORE HIM.

'I SHALL PUNISH HIM FOR HIS CHEEK', SAID THE SULTAN EAGERLY, AS HE RUBBED HIS HANDS, THINKING OF THE GOOD WHIPPING HE WAS ABOUT TO ADMINISTER.

BUT WHEN ALI WAS BROUGHT BEFORE HIM, HE BOWED SO LOW THAT HIS FOREHEAD SCRAPED THE FLOOR. GIVING THE SULTAN NO TIME TO OPEN HIS MOUTH, ALI SAID,

'SIRE! PLEASE LET ME THANK YOU FOR GRANTING MY DEAREST WISH: TO LOOK UPON YOU IN PERSON AND TELL YOU HOW GREATLY I ADMIRE YOUR WISDOM AND HANDSOME FIGURE. I'VE WRITTEN A POEM ABOUT YOU. MAY I RECITE IT TO YOU?'

OVERHELMED BY THIS STREAM OF WORDS AND DELIGHTED AT ALI'S UNEXPECTED PRAISE, THE SULTAN TOLD HIM TO RECITE HIS POEM. IN ACTUAL FACT, ALI HADN'T WRITTEN A SINGLE WORD, SO HE HAD TO INVENT IT AS HE WENT ALONG, AND THIS HE DID, LOUDLY COMPARING THE SULTAN'S SPLENDOUR TO THAT OF THE SUN, HIS STRENGTH TO THAT OF THE TEMPEST AND HIS VOICE TO THE SOUND OF THE WIND. EVERYONE APPLAUDED AND CHEERED. NOW QUITE CHARMED, THE SULTAN FORGOT, WHY HE HAD CALLED ALI BEFORE HIM, AND CLAPPED AT THE END OF THE POEM IN HIS HONOUR.

'WELL DONE!', HE CRIED. 'YOU'RE A FINE POET AND DESERVE A REWARD. CHOOSE ONE OF THESE SADDLES AS PAYMENT FOR YOUR ABILITY'. ALI PICKED UP A DONKEY'S SADDLE AND, THANKING THE SULTAN, HE HURRIED OUT OF THE PALACE WITH THE SADDLE ON HIS BACK.

WHEN PEOPLE SAW HIM RUSH ALONG, THEY ALL ASKED HIM:
'ALI, WHERE ARE YOU GOING WITH THAT DONKEY'S SADDLE ON YOUR BACK?'
'I'VE JUST RECITED A POEM IN HONOUR OF THE SULTAN, AND HE'S GIVEN ME ONE OF HIS OWN ROBES AS REWARD!'

AND WINKING, ALI POINTED TO THE SADDLE!

Yer üzünün çəhrayı gölləri

Bu göllər çəmçəhrayıdır. Yer üzünə səmalardan enmiş çəhrayı qızılgülə bənzəyirlər. Onlar bu gözəlliyə görə sularında yaşayan və karotinoid (orqanik rəng) istehsal edən duzlu su Dunaliellası yosununa borcludurlar. Olsun... Duzlu su Dunaliellası da yəqin ki, ona öz qoynunda yer verdiyi üçün bu göllərə minnətdardır... Qabaqcadan deməsəm, ürəyim rahat olmaz. Sadəcə, pıçıldayım. Yer üzünün 8 çəhrayı gölünün biri bizdə, yəni günəşli Azərbaycanımızdadır...

Hillier gölü, Avstraliya

Hillier gölü qərbi Avstraliyanın Reşers arxipelaqındakı Midl Aylend adasındadır. Tünd çəhrayı rəngə malik olan bu göl Tanrı möcüzəsi hesab edilir. Suyun rəngi daima çəhrayıdır. Hətta onu stəkana dolduranda belə. Gölü okeandan yaşıllıqlara qər q olmuş torpaq zolağı ayırır. Gölün uzunluğu 600 metrə yaxındır.

Retba gölü, Seneqal

Bu çəhrayı göl Seneqalda Yaşıl Burun (Cap Vert) yarımadasının şərqində yerləşir. Gölün rəngi quraqlıq olanda tünd çəhrayı olur. Gölün suyu olduqca duzlidir. Bu suda adam batmır. Göl düz biznesi ilə məşğul olanlar üçün gəlirli mənbədir. Fəhlələr suyun yüksək duzluluğundan qorunmaq üçün üzlerinin dərisinə şi ağacının meyvələrindən alınmış şi yağı çəkirlər.

Torreveyxa və La Mata gölləri, İspaniya

İspaniyanın cənub-şərqindəki Torreveyxa şəhəri bu göllərə görə Avropanın ən sağlam iqlimə malik şəhəri elan edilmişdir. Duzluluğun son həddə çatdığı bu göllərdə suyun üzərində rahat uzanmaq olar. Bu duzlu göllər quşların sıx məskunlaşdığı ərazidir.

Laquna Hatt, Avstraliya

Bu göl qərbi Avstraliya cəngəlliklərindədir. Okeanla gölün cənub sahilləri arasında Qriqori şəhəri yerləşir. Gölün uzunluğu 14 km, eni 2 kilometrdir. Bu çəhrayı göl zaman-zaman qırmızı rəngdə olur. Gölün suyu qida rəngləyicisi və A vitamini ilə zəngindir.

Masazır gölü, Azərbaycan

Bu göl Azərbaycanın paytaxtı Bakı şəhərinin yaxınlığında Masazır qəsəbəsindədir. Gölün ərazisi 10 kvadrat kilometrdir. Suyun tərkibi böyük miqdarda xlorid və sulfatla zəngindir. 2010-cu ildə burada duz istehsal edən "Azəri" zavodu açılıb. Gölün duz ehtiyatı 1735 milyon tondur. Burada duz həm duru (suyun içindən), həm də quru halda əldə edilir.

Kvayradinq çəhrayı gölü, Avstraliya

Göl Kvayradinq şəhərinin cənubunda yerləşir. Gah tünd, gah da açıq çəhrayı rənglərə boyanan bu göl əsil təbiət möcüzəsidir.

Tozlü çəhrayı göl, Kanada

Bu göl Britaniya Kolumbiyasında yerləşir. Təəccüblüsü budur ki, gölün suyu duzlu deyil, heç içində duzlu su dunaliellası da yoxdur. Amma suyunun rəngi çəhrayıdır. Suyu buzlaqdan qalxan daş tozu rəngləndirir.

Heyvanlar və həşəratlar üçün çəhrayı rəng çox nadir əlamətdir. Hər birimizin rənginə valeh olduğumuz çəhrayı flaminqoya indi həşəratlar arasında olduqca ciddi bir rəqib tapılıb. Bu çəhrayı circıramadır. Amma o tək deyil...

Ən məşhur "çəhrayı" hesab edilən çəhrayı circırama (*Phromnia rosea*) maskalanmağın əsil ustasıdır. O çəhrayından da çəhrayıdır... Və yaxud da belə deyək, çəmçəhrayıdır. Yəni 100% çəhrayı.

Çəhrayı və ya orxideya rəngli dəvədəlləyi və başqaları...

Əgər insan üstünə çəhrayı circıramalar qonmuş budağa rast gəlsə, bir anlıq çiçəklənmiş şaftəli ağacı gördüyünü zənn edəcək dərəcədə çəhrayı. Amma əl atsan, hamısı uçub gedəcək. Qalacaqsan bir sən, bir də boşa çıxmış arzuların.

Həşəratların çəhrayılaşmasının bir neçə müxtəlif səbəbi ola bilər. Bunlardan birincisi və ən əsası maskalanmadır. İkincisi, təhlükə anında gizlənmə bilmək ehtiyacıdır. Çəhrayı rəng oxşar bitkilərin və çiçəklərin arasında gizlənmək imkanı yaradır. Ona görə də vəhşi həşəratlar heç vaxt çəhrayı rəngdə olmur. Amma tünd çəhrayı rəng tam əks mənə ifadə edir. Yəni ki, ehtiyatlı ol! Qarşında zəhərli həşərat var. Çəhrayılığın üçüncü səbəbi isə gen qüsürünün mövcudluğudur. Məsələn, çəhrayı circiramalar buna əyani sübutdur. Onlar çox nadir hallarda rast gəlinir. Hətta öz bağında eyni circiramaların yaşıl, ağ və çəhrayı rəngini görənlər olub. Yaşıl rəng bu həşərat üçün təbii rəngdir. Amma ağ və çəhrayı rənglər – anomaliyadır.

Bu dəvədəlləyina yaxşı bax. Gözəldir, deyilmi?! Yaşamaq üçün də ən ekzotik məkanları seçib – Tailand və Malaziya. Bu kələkbaz dəvədəyilər orxideya və papaya çiçəkləri arasında yaşayırlar. Sanki onların bədən quruluşu da buna hesablanıb. Gül ləçəyindən seçilmirlər.

Çəhrayı boqomollar asanlıqla çəhrayı bədənələrini ağ rəngə çevirirlər. Bəziləri isə orxideya ağacının çiçəklərinin rənginə uyğun rəng alırlar: ağ olanda ağ, çəhrayı olanda çəhrayı. Amma nə etsələr də, ekzotik həşərat kolleksiyaçıların əlindən canlarını qutara bilmirlər.

Кузнечик

ЧИК

Жил был на свете маленький зелёный кузнечик по имени Чик. Он был очень озорным и непослушным. Всегда поступал так, как хотелось ему.

В один прекрасный солнечный день кузнечик Чик с мамочкой кузнечиком и папочкой кузнечиком пошли гулять в парк. Светило яркое солнышко, журчал ручеёк у тропинки, по которой гуляли кузнечик Чик и его родители, порхали разноцветные бабочки у красивых цветочков, птички пели весёлые песенки. Долго гуляли кузнечики по парку, пока не устали. Они решили присесть на лавку и отдохнуть. Но кузнечик Чик не устал и решил побегать ещё. Мамочка кузнечик попросила его далеко не убегать и быть на виду. Кузнечик Чик её не послушал и быстро побежал в сторону речки у оврага. Оказавшись у обрыва, кузнечик Чик решил подойти совсем близко к краю и посмотреть на рыбок, которые плавали в речке, но не удержался и свалился в речку. Быстрое течение подхватило кузнечика Чика и понесло далеко-далеко вперёд. Кузнечик Чик очень испугался и начал громко звать на помощь мамочку и папочку, но родители его не слышали, потому что река была очень быстрая. Вдруг течение речки замедлилось, почти остановилось. Кузнечик Чик удалось зацепиться за травинку и вылезти на берег.

Когда он уже стоял на ножках, кузнечик Чик оглянулся по сторонам и понял, что это место ему не знакомо. Вокруг было очень много деревьев, высоко на небе летали большие птицы. Кузнечик Чик начал сильно плакать, он думал, что его уже никогда не найдут его родители.

Мамочка кузнечик и папочка кузнечик тем временем тоже очень плакали и бегали искали везде своего сыночка. Громко звали его. Все, кто гулял в тот день в парке, тоже помогали родителям искать кузнечика Чика. На улице уже начинало темнеть, но никто не ушёл домой, потому что знали, что кузнечик Чик обязательно найдётся.

Кузнечик Чик всё плакал и плакал, он звал мамочку и папочку. Вдруг чей-то плач услышала

маленькая мышка, которая в лесу собирала ягодки для своих деток. Мышка быстро побежала на плач и вскоре увидела маленького зелёного кузнечика, который сильно плакал. Она подошла к нему поближе и спросила:

- Что с тобой, малыш?

Кузнечик Чик очень обрадовался, что увидел мышку, он уже решил, что никогда никого не встретит здесь в лесу.

- Я потерялся, - ответил кузнечик Чик и снова залился слезами.

- Не плачь, маленький. Сейчас мы найдём твоих родителей. Скажи как тебя зовут и где ты живёшь?

- Меня зовут кузнечик Чик, а где я живу, я не знаю, - вытирая слёзы сказал кузнечик Чик.

- А где ты в последний раз видел мамочку и папочку?

- Мы сегодня все вместе пошли гулять в парк.

- Хорошо, тогда давай пойдём опять в парк, вдруг твои родители ещё там ищут тебя, хорошо?

- Да, - кузнечик Чик очень обрадовался тому, что скоро он увидит своих родителей. Мышка взяла за ручку маленького зелёного кузнечика Чика и повела его по тропинке, которая вела прямо в парк.

Как только они вошли в парк, кузнечик Чик увидел свою мамочку кузнечика и папочку кузнечика. Он быстро побежал к ним на встречу, стал их обнимать и целовать. Родители

были счастливы, что их сынок нашёлся. А те кто помогал искать кузнечика Чика захлопали в ладоши и кричали «УРА»!!!

С тех пор кузнечик Чик всегда слушается мамочку, папочку, бабушку и дедушку, а ещё он выучил свой адрес и телефон наизусть.

**Никогда не убегай!
Никогда не отставай!
Маму за руку держи,
Папу громко позови.
Бабу с дедом
Не пугай.
Телефон запоминай,
Сколько лет и где живёшь,
И тогда не пропадёшь!!!**

СКАЗКА О ЦВЕТАХ РАДУГИ.

Однажды все краски мира поссорились. Каждая утверждала, что она лучше, нужнее и важнее остальных.

Зеленый сказал: « Это ясно, что я самая важная! Я символ жизни и надежды. Трава, листья, деревья, животные умерли бы без меня!»

Синий прервал его: «Ты думаешь только о земле. А посмотри на небо и воду. Вода – источник жизни и без нее вы – ничто!»

Желтый засмеялся: «Вы это серьезно? Я приношу в мир улыбку, радость, счастье и тепло. Только я вызываю у всех восторг!»

Тут начал расхваливать себя и Оранжевый: «Я – цвет силы и здоровья. Помните, морковь, тыква, апельсин, манго – в них самые важные витамины. А когда я окрашиваю небо на закате или рассвете – никто даже и не вспоминает о вас!»

Красный не выдержал и крикнул: «Я здесь главный! Я цвет опасности и храбрости. Я цвет жизни! Без меня Земля бы была пустой, как луна. Я цвет страсти и любви!»

Алый был в ярости, но говорил с гордостью: «Я цвет королевской власти, царей, вождей. Епископы всегда выбирали меня. А знаки власти не обсуждают! Я приказываю вам повиноваться!»

И, наконец, заговорил Серый, намного спокойнее, чем остальные: «Я – цвет молчания. Мало кто заметит меня. Я цвет мысли и размышления!»

Так цвета хвастались друг перед другом, каждый убеждал в своем превосходстве. Их спор становился все громче и громче. И вдруг сверкнула молния, послышался раскат грома. Пошел дождь. Цвета стали прижиматься друг к другу, это придавало им храбрости.

В самый разгар бури цвета услышали голос Дождя: «Глупцы! Вы пытаетесь найти главного. А знаете ли вы, что каждый из вас уникален! Возьмитесь за руки и пойдете со мной».

Цветы сделали то, о чем просил Дождь. Дождь продолжал: «Отныне, когда идет дождь, каждый из вас будет появляться на небе. Это будет вам напоминанием о том, что вы можете жить дружно. Вас будут называть радугой. Радуга будет знаком надежды!»

И с тех пор, когда идет ливень, на небе появляется радуга. Это напоминание нам о том как важно ценить друг друга.

Keyt Di Kamillo

DOVŞAN EDVARDIN

qeyri-adi səyahəti

Misir küçələrindən birində yerləşən mənzildə bir dovşan yaşayırdı. O büsbütün farfordan idi: farfor pəncələri, farfor başı, farfor bədəni və farfor burnu vardı. Farfor pəncələri rahat açılıb-bükülsün deyərək oynaqları məftillə bağlanmışdı. Bəlkə elə bu səbəbdən o cəld və hərəkətli idi. Qulaqları isə dovşan xəzindən düzəldilmiş və içinə olduqca möhkəm məftil geydirilmişdi, elə buna görə də asanlıqla istənilən vəziyyəti alırdılar və o saat da dovşanın kədərli, yoxsa sevincli olduğu bilinirdi... Hə, bir də onun əsil dovşan xəzindən düzəldilmiş özünə layiq yumşaq və toppuş quyruğu vardı.

Dovşanın adı Edvard Tüleyin idi. Əməlli-başlı hündür boyu vardı – pəncəsindən qulaqlarının ucuna qədər düppədüz doxsan santimetr idi. Masmavi və işıqlı gözləri ona ağıllı görkəm verirdi.

Bir sözlə, Edvard Tüleyin özünü olduqca mükəmməl varlıq hesab edirdi. Xoşuna gəlməyən yalnız bıqları idi – uzun və yaraşığı, amma mənşəyi bilinməyən bıqları. Edvard adı kimi əmin idi ki, bunlar dovşan bığı deyil. Ola da bilməzdilər. Amma hansı xoşagəlməz canlıya məxsusdular, bax bu haqda düşünməyi heç sevməzdi. Ümumiyyətlə, Edvard yalnız gözəl şeylər haqqında düşünməyi xoşlayırdı. Edvard Tüleyinin sahibi Abilin Tüleyin adlı on yaşlı qız idi. O Edvard haqqında elə Edvardın özü kimi yüksək fikirdəydi. Hər səhər məktəbə gedəndə Abilin həm özü geyinər, həm də Edvardı geyindirərdi.

Edvardın olduqca zəngin qarderobu vardı. Xalis ipəkdən kostyumlar, məxsusi onun dovşan pəncələrinə biçilib-tikilmiş

*Bu dovşanın adını
onu mənə bağışlayan
Ceyn Reş Tomas qoyub.*

zərif dəridən ayaqqabı və çəkmələr, farfor dovşanın qulaqları üçün xüsusi deşikləri olan növbənöv şlyapalar və daha nələr, nələr... Ən son dəbdə tikilmiş şalvarlarının hər birində onun zəncirli qızıl saati üçün cib vardı. Abilin hər səhər bu saati öz əli ilə qururdu.

– Bax Edvard, – Abilin saati qura-qura Edvarda deyirdi, – böyük əqrəb 12-nin, kiçik isə 3-ün üstündə olanda mən gələcəm. Sənin yanına...

Bunları deyib, o Edvardı pəncərənin yanındakı kətlin üstündə oturdardı. Kətli elə qoyardı ki, Edvard Tüleynlərin evinə gələn yolu aydın görə bilsin. Saati onun sol dizinin üstünə qoyar, gözəl qulaqlarının ucunu öpüb məktəbə gedərdi. Və Edvard da saat çıxqılısını dinləyə-dinləyə mavi gözlərini Misir küçəsinə zilləyər, qayğıkeş sahibinin yolunu gözləyərdi.

Edvard ən çox qış fəslini sevərdi. Çünki qışda günəş tez batar, o oturduğu pəncərənin arxasında qaranlıq olar və Edvard şüşədə öz əksinə baxardı. Və həmişə də öz görüntüsünə valeh olardı. O necə də gözəl və yaraşlıq dovşan idi. Mükəmməl bir dovşan...

Axşamlar isə o, bax həmin bu yemək otağında bütün Tüleyin ailəsi ilə: Abilin, onun valideynləri və nənəsi Peleqrina ilə birlikdə masa arxasına keçərdi. Sözlün düzü, masada Edvardın yalnız qulaqları görünərdi, daha dəqiq desəm, o yeməyi bacarmaz, yalnız qarşısındakı qar kimi ağappaq süfrənin sallanan kənarına baxa bilərdi. Amma buna baxmayaraq, hamı ilə bir masa arxasında oturur və ənənəvi şam yeməyində ailə üzvü kimi iştirak edərdi. Abilin Edvardla elə davranırdı ki, elə bil o canlıydı. Hətta bəzən evdəkilərdən hansısa bir sözü təkrarlamayı xahiş edərdi:

– Ata, xahiş edirəm, bir də təkrar elə, – Abilin deyərdi. – Məncə, Edvard eşitmədi.

Bu zaman ata üzünü Edvarda tutar və sonuncu cümləsini məxsusi farfor dovşan üçün uca səslə təkrar edərdi. Edvard isə Abilinə xoş getsin deyə özünü dinləyirmiş kimi göstərərdi. Amma əslində insanların nə danışdığı onu heç maraqlandırmazdı. Sözlün düzü, Abilinin valideynlərini o qədər də sevmirdi. Ona oyuncaq kimi baxdıqlarına görə. Ümumiyyətlə, bütün böyüklər ona belə münasibət bəsləyirdi. Bir nəfərdən başqa.

Bu bir nəfər Abilinin nənəsi Peleqrina idi. Nənə də nəvəsi kimi onunla elə danışırdı ki, Edvard özgüvənini itirmirdi. Peleqrina nənə çox qoca idi. Böyük və biz burnu, ulduz kimi parlaq və işıqlı gözləri olan qarı idi. Dovşan Edvardın dünyaya gəlməyində Peleqrina nənənin rolu böyük idi. Çünki o Peleqrina nənənin sifarişi ilə hazırlanmışdı. Onun özü də, ipək kostyumları, cib saati, qeyri-adi şlyapaları, bir-birindən gözəl qulaqları, dəri çəkmələri və hətta pəncələrindəki hərəkətli oynaqları belə... Sifarişi Peleqrinanın həmyerlisi, fransız əsilli kuklaçı usta yerinə yetirmişdi. Dovşan Edvard Abilinin doğumunun yeddinci günündə qızcığaza hədiyyə edilmişdi.

Peleqrina hər gecə Abilinin üstünü örtmək üçün onların yataq otağına gələr, bu zaman Edvardın da yorğanını nəvazişlə çəkib onun kürəyini örtərdi.

– *Peleqrina, sən bizə nəgıl danışacaqsan? – Hər gecə Abilin eyni sualı verərdi.*

– *Əzizim, bu gün yox, – nənə deyərdi.*

– *Bəs onda nə vaxt?*

– *Bu yaxınlarda, əzizim, lap az qalıb, – deyə nənə onu sakitləşdirərdi.*

Bunu deyib o işığı söndürər və onlar qaranlıqda qalardılar. Hər gecə Peleqrina otaqdan çıxan kimi Abilin deyərdi:

– *Edvard, mən səni çox sevirəm.*

Qız bu sözləri deyib susar, nəfəsini belə çəkməzdi. Gözləyərdi ki, Edvard bu saat ona cavab verəcək. Edvard isə susardı. Yəqin ki, danışı bilmədiyi üçün. O Abilinin böyük çarpayısının yanında qoyulmuş öz balaca çarpayısında yatardı. Gözlərini tavana zilləyib baxar və Abilinin nəfəs almasını dinləyərdi. Bilirdi ki, o indicə yuxuya gedəcək. Edvard özü heç vaxt yatmırdı. Çünki onun gözləri qələmlə üzünə çəkilmişdi. Onun göz qapaqları yox idi və gözləri yumulmurdu.

Bəzən Abilin onu böyrü üstə uzandırır, bu zaman o pəncərədən bayırı seyr edə bilirdi. Aydın səmada ulduzlar parıldayırdı. Onların işığı Edvardı sakitləşdirirdi. Niyə belə olduğunu başa düşməsə də, o bütün gecə ulduzlara baxar, bir də görərdi ki, qaranlıq sübh şəfəqlərində əriyib yoxa çıxıb...

Ardı var...

*Rus dilindən çevirdi
Sevinc Nuruqızı*

VƏ KİTABLAR

Bu əhvalatı ona görə danışırım ki, yaşadığın dünyanı gözəlləşdirməyin yollarını öyrənəsən. Düşünmə ki, sənə yaşamaq dərsi vermək niyyətindəyəm. Əsla yox. Sadəcə, insanın məqsədinə doğru inamla irəliləməsi mənə maraqlı gəldi. Oxudum. Düşündüm ki, sənənlə paylaşım. Birlikdə müzakirə edəm. Bəlkə biz də yaşadığımız dünyanı özümüzə və ətrafımızdakılara sevdirməyi bacardığımız...

Bizim binanın birinci mərtəbəsində 97 yaşlı tənha bir qadın yaşayırdı. Olduqca xeyirxah, rəhmdil, qayğıkeş idi. Həmişə gülümsəyirdi. Şəxsən mənə üçün o adi insan deyil, dünyanı gözəlləşdirməyi bacaran biri idi. Təəccüblənmə. İndi izah edəcəm ki, niyə belə düşünürəm.

İlk dəfə onun pəncərəsinin önündə gül dibçəkləri gördüm. Səhəri gün metronun yanında al-əlvan çiçəklər açmış eyni dibçəkləri satan biri ilə qarşılaşdım. Həyatə gələndə gördüm nənin pəncərəsinin önündəki dibçəklər yerində deyil. Oğurlamışdılar.

Qonşular bunun qarşısını almaq üçün giriş qapısına domofon qoymaq fikrinə düşdülər. Nənə razılaşmadı. Dedi ki, bu çıxış yolu deyil. Səhəri gün gördük ki, hər tərəfə üzərində aforizmlər yazılmış plakatlar asılıb. Və pəncərənin önünə yeni, daha əlvan çiçəkli dibçəklər düzülüb.

Amma nədənsə, bu aforizmlər kiminsə vicdanını oyatmadı. Əksinə, bir dəstə səslə-küylü yeniyetmə bu plakatları cırıb tökdü, dibçəklərdəki gülləri yoldu. Nənə qapıya çıxdı, təbəssümlə onlara su və çay təklif etdi...

Səhəri gün yeni dibçəklər, daha maraqlı aforizmlər peyda oldu... Və bir də dibçəklərin yanına kitablar düzüldü. Klassiklərin əsərləri. Yenə də yeniyetmələr gəldi. Gülüşmə və səs-küy nənəni qapıya çıxmağa məcbur etdi. Amma o hirsələnmedi. Dəcəlləri çaya və ləzzətli peçenyeyə dəvət etdi. Buna kim etiraz edər ki?! Çay içdilər, peçenye yedilər və... Gedəndə oxumağa kitab götürdülər... Çiçəklər və aforizmlər onları təbəssümlə yola saldı...

Yeni səhər açıldı. Nənə dibçəklərin yanına su dolu plastik butulkalar qoydu. Və yeni kitablar. Kim istəsə, çiçəkləri sulaya bilərdi. Amma nə baş verdi? Uşaqlar bir-birini suya basdı. Yenə də səs-küy, gülüş səsləri. Nənə yenə qapıya çıxdı. Onları çaya dəvət etdi. Həmin butulkaları su ilə doldurub qonaqlarından dibçəklərə su tökməyi xahiş etdi.

Hadisə tez-tez təkrarlandı. Səs-küydən yorulan qonşular polisə zəng etdi, narahatlıqlarını bildirdilər. Nənə yeniyetmələri polis maşınından düşürtdü, asayiş keşikçilərini inandırdı ki, bu uşaqlar ondan kitab almağa gəliblər. Elə polis nəfərlərinin gözü qarşısında uşaqlara kitab payladı və evlərinə yola saldı.

Yeni gün və yeni addım... Artıq girişdə bir kitab şafanı var idi. İçi kitabla dolu şafanın yanında elan asılmışdı: "Oxucuların nəzərinə: Kimin evində maraqlı kitablar varsa, paylaşsın! Apardığınız kitabı oxumaq arzusunda olanlar üçün geri qaytarın! Mümkünsə!"

Şafan kitabla dolub-daşdı. Bütün mənzillərin pəncərələrinin önünə dibçəklər düzüldü.

Artıq qaranlıq düşəndə də burada kitab oxumaq arzusunda olanlara rast gəlmək olurdu. Bəs qaranlıqda necə oxuyurdular, deyə sual edə bilərsən. Nənə bu haqda da düşünmüşdü. Şafanın rəflərinə gecə oxusu üçün fənərlər qoymuşdu.

Səni kədərləndirsəm də, deməliyəm. Günlərin bir günü bu mehriban və xeyirxah qadın dünyasını dəyişdi. Amma **GÖZƏLLƏŞDİRDİYİ DÜNYANI** özü ilə aparmadı. Bizə bağışlayıb getdi. Binamızın birinci mərtəbəsində, **ONUN MƏNZİLİNDƏ** Uşaq və Gənclər Klubu açıldı. Kitabxanası və pəncərələrində gül dibçəkləri olan klub. Klubun simvolu isə Fənər oldu.

SƏNİNLƏ OLDUQCA MARAQLI BİR SƏYAHƏTİM VAR. HARA? YAŞI SƏNDƏN ÇOX, BOYU SƏNDƏN BALACALARIN SƏLTƏNƏTİNƏ. CONATAN SVİFT BÜTÜN DÜNYA UŞAQLARINI „QULLİVERİN LİLİPUTLAR ÖLKƏSİNƏ SƏYAHƏTİ” ƏSƏRİ İLƏ YÜZ İLLƏRDİR BELƏ BİR SƏYAHƏTƏ APARIR. BOYU 15 SM OLANLARIN ÖLKƏSİNƏ. BU ƏSƏRİ OXUYANDA MƏNƏ HƏMİŞƏ ELƏ GƏLİRDİ Kİ, QULLİVER DAĞ BOYDA NƏHƏNG İNSANDIR. ELƏ LİLİPUTLAR DA ONU BELƏ ADLANDIRIRDILAR DAĞ-KİŞİ . AMMA ƏSLİNDƏ BU DAĞ-KİŞİNİN BOYU 1.80 SM-DİR... BU BALACA ADAMLARI LİLİPUT ADLANDIRAN CONATAN SVİFTİN MƏQSƏDİ, ƏSLİNDƏ, DÖVLƏT QURULUŞU HAQQINDA KİTAB YAZMAQ OLUB VƏ ELƏ BU MƏQSƏDLƏ DƏ ÖZ QƏHRƏMANI QULLİVERİ ƏVVƏLCƏ LİLİPUTİYAYA, YƏNİ LİLİPUTLAR ÖLKƏSİNƏ, SONRA BROBDİNQNETƏ - NƏHƏNGLƏR DİYARINA, DAHA SONRA LALUTİYƏ - ALİMLƏR ADASINA VƏ ƏN NƏHAYƏT, QUİNQLƏR - AĞILLI ATLAR SƏLTƏNƏTİNƏ APARIB.

MƏNİMSƏ YALNIZ BİR MƏQSƏDİM VAR... SƏNİ DÜNYANIN ƏN MƏLUMATLI İNSANI KİMİ GÖRMƏK... HƏR YERDƏN VƏ HƏR ŞEYDƏN XƏBƏRDAR BİRİ KİMİ...

YUNNANDA KARLIKLƏR SƏLTƏNƏTİ

Bu seltənətin sakinlərini Sviftin liliputlarından boy fərqləri ayırır. “Karliklər seltənəti”ndə yaşamaq hüququ alanların boyu 130 sm-dən artıq olmamalıdır. Kunmindəki kəpənəklər bağında yaşayan 100 karlikin şousuna baxan hər kəs özünü Qulliver kimi Liliputiya hiss edir. Bu seltənətdə onlar oxuyur, oynayır, səhnəciklər göstərirlər.

Karlıklər səltənəti yaratmaq ideyası çinli iş adamı Çen Mindszinə məxsusdur. Bir dəfə bu balacaboy insanların pis həyat şəraitini görəndən Çen onlar üçün belə bir kompleks tikdirmək qərarına gəlir. Və sonralar bu məkana gələn turist axını ona böyük gəlir gətirir. Nəticədə həm o, həm də burda yaşayan karlıklər XOŞBƏXT olub.

Bu səltənətdə balacaboylar yemək və yaşamaq uğrunda çəkdikləri əziyyətdən xilas olublar. Xırda göbələkşəkilli evlərdə şən və firavan yaşayır, əməkhaqqı alır, asudə vaxtlarında badminton və poker (kart oyunu) oynayır, dostları və sevimli ev heyvanları ilə şahzadələr kimi qayğısız həyat sürürlər...

Onların göstərdiyi rəngarəng şoular turistlərin böyük marağına səbəb olur. Bu diyarın sakinlərinin böyük artistlik məharəti var. Çünki onların əksəriyyəti illərlə barlarda və gecə klublarında müştəriləri əyləndirməklə məşğul olmuş, əvəzində alçaldılmış, təhqir edilmiş və çox az məvəcib almış insanlardır.

Bir anlığa özlərini Qulliver hiss etmək istəyənlər karlıklərin göbələk-daxmalarında qonaq ola, onların boyuna uyğun mebel və santexnikadan istifadə edə bilərlər. Bu evlərin qonaqpərvər sakinləri onları yemək masası ətrafına toplayar, çaya və qəhvəyə qonaq edər və maraqlı həmsöhbət olurlar.

APENİN

AL

LE

QO

Rİ

YA

SI

Bu möcüzə insan əlləri ilə yaradılıb. İnandınmı? Heyrətə gəlsən də, inan. Özü də yaxın illərin möcüzəsi deyil. Tarixi əsrlərin dərin qatlarına gedib çıxır. Düz 1500-cü illərin sonuna. Sal qayanın səthində çapılmış, yerə-göyə meydan oxuyan əsrarəngiz bir abidəyə, təkrarolunmaz sənət əsərinə çevrilmiş bu yaradıcılıq nümunəsinin hündürlüyü 10 metrdir. Məşhur italyan heykəltaraşı Covanni de Bolonya (Cambolonya) tərəfindən işlənib.

Kənardan baxanda yalnız möhtəşəm bir abidə görürsən. Amma, əslində, bu sənət əsəri həm də mürəkkəb quruluşlu yaşayış yeridir. Təəccüblənmə! Bu, yalnız onun daxilində nəzər salanda məlum olur. Abidə bir neçə otaqdan ibarətdir.

Pratopino Toskanodakı (İtaliya) “Apenin alleqoriyası” adlanan bu əsrarəngiz abidə Apenin qayalıqlarını simvolizə edir. Ehtimallara görə, bir-neçə otağı öz mürəkkəb quruluşunda uğurla gizlədən abidə kiminsə yaşayış və daldalanma məskəni olub. Bəlkə də elə heykəltaraşın özünün?! Nə bilmək olar?! Axı zəngin təxəyyül və istedad göstəricisi olan möhtəşəm qaya-mənzili kimə bağışlamaq olar?

Abidə təbii gözəlliklərlə möhtəşəm sintez edilmişdir. Bir qədər uşaqdan nəzər salanda görüntü inanılmazdır. Qaya parçası üzərində ustalıqla yonulmuş nəhəng insan sol əli ilə dəhşətli nəhəngi boğur. Nəhəngin ağzından təbii yeraltı su mənbəsindən qaynayan su fəvvarə vurur.

**DEYİLƏNƏ GÖRƏ,
ABİDƏNİN BAŞ
HISSƏSİNDƏ YERLƏŞƏN
OTAQDA KAMİN VAR.
KAMİN İŞƏ SALINANDA
QAYADAN ÇAPILMIŞ BU
ABİDƏNİN BURUN
DƏLİKLƏRİNDƏN
TÜSTÜ ÇIXIR.**

23

Kimin qanı mavi rəngdədir?

Amma... Məsələ heç də bu qədər sadə deyil. Bizimlə bu anamız Yer Kürəsini bölüşənlərin arasında mavi qanlılar var. Bunlar hörümçəklər, xərçənglər, krablardır... Bəs qırmızı qanla mavi qanın fərqi nədədir?

... Bilirəm, o saat deyəcəksən ki, "Mənim yox". Əlbəttə, nə sənin, nə bacının, nə də qardaşının qanı mavi rəngdə ola bilər. Çünki insan qanı qırmızı rəngdə olur. Amma onu da deyim ki, heç itinin, pişiyinin, göyərçininin də qanı mavi rəngdə deyil. Deyəcəksən ki, mavi rəngli qan nağıllardakı mavi saçlı supərilərinin, əfsanəvi nağıl qəhrəmanlarının ola bilər.

Qana qırmızılığı tərkibindəki hemoqlobin – qırmızı pigment verir. Hemoqlobinin tərkibi dəmir və proteindən ibarətdir. Mavi qanın maviliyi isə hemosianindən — əsası misdən ibarət olan mavi maddədən asılıdır. Mavi qanın sirri alimləri uzun illərdir maraqlandırır. Araşdırmalar göstərir ki, hemosianinsiz hörümçək yaşaya bilməz. Çünki onun bütün bədənini boyu qan daşıyan vena və arteriyaları yoxdur. Damarlıqsız bədənini oksigenlə öz mürəkkəb quruluşuna görə yalnız hemosianin təchiz edə bilər. Bu maddə həm də bədənini hərərətini ətraf mühitə uyğun tənzimləyir.

Hansı heyvanlar rəngli görür?

Heyvanların bəziləri rəngləri ayırd edə bilmirlər. Məsələn, arı qırmızı rəngi qara görür. Akulalar, ümumiyyətlə, rəngi seçmirlər. Amma bəzi növ balıqların rəng ayırd etmə qabiliyyəti var. Əgər akvariumda göy qurşağı görünərsə, balıqlar yaşıl və sarı zolaqlara doğru üzərlər. Toyuqlar isə göy qurşağın bütün rənglərini görə bilirlər. Amma bizim vəfalı dostumuz, ən gözəl iy bilənimiz, ən ayıq-sayıq keşikçimiz itlər yalnız ağı-qaradan ayıra bilirlər. Pişik altı, at dörd rəng ayırd edir. Siçanlar sarı-yaşıl və göy-yaşıl seçə bilmirlər. Meymunlar insanlar kimi bütün rəngləri görürlər.

Hansı canlılar bədənini eşidir?

Sən elə bilirən ki, balıqlar eşitmirlər? Onda akvariuma elə yaxınlaş ki, balıqlar xəbər tutmasın... Olmadı, eləmi? Sən də deyirsən balıqların qulağı yoxdur. Onların qulağı var, amma üzdə deyil, daxildədir. Onlar iki yolla eşidir. Birinci, başlarının daxilində, beyinin yanında yerləşən qulaqları, ikincisi, bədənlərinin hər iki tərəfi ilə gedən yan xətt orqanları ilə.

BİZ SİZİNLA fəxr edirik!

Noyabrın 2-8-də Antalya şəhərində məktəblilərin və tələbələrin VII Beynəlxalq Bilik Olimpiadası keçirilib.

Məktəblilər və tələbələr üçün təşkil olunan Antalya Beynəlxalq Olimpiadası EDUANT Beynəlxalq Turizm Akademiyası tərəfindən keçirilən intellektual layihədir. Hər il olimpiadada Rusiya, Türkiyə, Qazaxıstan, Ukrayna, Belarus və Azərbaycan məktəbliləri və tələbələri iştirak edirlər. Bu il olimpiadada Bakı Modern Məktəbinin komandası uğurla iştirak etmişdir.

Beynəlxalq Olimpiadanın əsas məqsədi istedadlı və aktiv gənclərə dəstək, ideya və təcrübə mübadiləsi, müxtəlif ölkələrdən məktəblilər, tələbələr və müəllimlər arasında əməkdaşlıqdır.

Olimpiadanın qalibləri xaricdə xüsusi şərtlərlə təhsil almaq imkanı qazanıblar.

1. Qaybaliyev Turqay (VI sinif) - riyaziyyat və ingilis dili fənlərindən qızıl medal.
2. Seyidova Cəmilə (XI sinif) - rus dili və riyaziyyat fənlərindən bürünc medal.
3. Hacıyev Emil (VI sinif) - ingilis dili fənnindən bürünc medal.
4. İsmaylov Fərid (VI sinif) - ingilis dili fənnindən bürünc medal.
5. Xəlilov Kamal (VI sinif) - ingilis dili fənnindən bürünc medal.
6. İsmaylova Leyla (VI sinif) - ingilis dili fənnindən IV yer.

A collection of cherished Hindu stories, including tales of creation, the birth of the gods and the arrival of humans. Come on a journey with master storyteller Jamila Gavin as she writes of great floods, romance and epic battles between good and evil. Illuminated by Amanda Hall's delicate, colourful artwork, which reflects influences of both classical and contemporary Indian art styles, Tales from India is a sumptuous addition to the Collector's Classics series.

ÇOX OXUSAN, ÇOX BİLƏRSƏN

Kitabda bir neçə hekayə öz əksini tapmışdır. Hekayələr bir-birindən öz rəngarəngliyi ilə seçilir. Kitab uşaqlar üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Bu hekayələr hər biri öz rəngarəngliyi ilə fərqlənir. Kitab kiçikyaşlı oxucular üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Cek London bu hekayə ilə nəyin bahasına olursa olsun yaşamağa səsləyir, insana heyət sevinci bəxş edir.

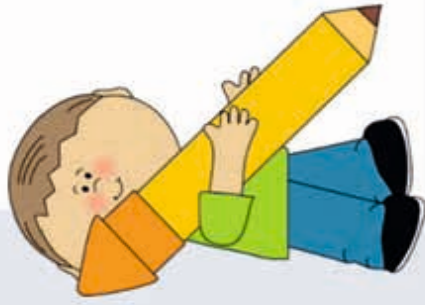

Kitabda nəzmlə yazılmış ibretamiz nağil, rəvayət və poemalar yer alır.

Əlvan illüstrasiyalar və xüsusi olaraq körpələr üçün yazılmış kiçik sadə şeirlər heç kəsi biganə qoymayacaq. Kitabın səhifələri üzərindəki toxunmaqla duyulan haşiyəli səthlər müxtəlif materialları hiss etməyə imkan verir. Belə kitab hər bir körpə üçün əla hədiyyə olacaq.

SAMADVURGHUN

In 1862 Charles Lutwidge Dodgson, a shy Oxford mathematician with a stammer, created a story about a little girl tumbling down a rabbit hole.

Thus began the immortal adventures of Alice, perhaps the most popular heroine in English literature.

Countless scholars have tried to define the charm of the *Alice* books—with those wonderfully eccentric characters the Queen of Hearts, Tweedledum, and Tweedledee, the Cheshire Cat, Mock Turtle, the Mad Hatter *et al.*—by proclaiming that they really comprise a satire on language, a political allegory, a parody of Victorian children's literature, even a reflection of contemporary ecclesiastical history. Perhaps, as Dodgson might have said, *Alice* is no more than a dream, a fairy tale about the trials and tribulations of growing up—or down, or all turned round—as seen through the expert eyes of a child.

Poetry

The poetry of Samad Vurghun was given in this book.

Kitabda dinozavrlar, onların növləri, təsnifatı, qidalanması, yaşayış yerləri haqqında zəngin məlumatlar verilmişdir. Məlumatlar müxtəlif zamanlarda yaşayan dinozavrları əks etdirən maraqlı şəkillərlə birlikdə müəyyən bir dövrün mənzərəsini yaradır.

This poetry of Mirza Alakbar Sabir was given in this book.

MƏNTİQİ

SUAL

Bütün gün boyu hansı eyni sualı verib hər dəfə fərqli cavab alırıq?

Bir nəfər təyyarədən paraşütsüz tullanır. Eniş təhlükəli olsa da, tullanana sağ və salamat qalır. Niyə?

1 nəfər bir otağı 4 saata rəngləyir, 2 nəfər isə 1 otağı 2 saata. Bəs hər ikisi 1 otağı neçə saata rəngləyər?

10 metrlik pilləkəndən necə tullanmaq olar ki, heç bir yerin əzilməsin?

Səhrada dəvələr gedir: biri qabaqda, ikisi isə dalda, ikisi qabaqda, biri dalda, biri qalan ikisinin arasında, üçü bir sırada. Səhrada neçə dəvə gedir?

İki uşaq pəncərədən baxır. Biri evin içindən bayıra baxır, digəri çöldən evin içinə. Pəncərə şüşəsi tərtəmiz və şəffafdır. Pəncərədə görüntüyə mane olan nə pərdə, nə də jalüz var. Buna baxmayaraq, uşaqlar bir-birini görmür. Bu niyə belə olur?

Velisoped yarışında arxadakı ikincini keçir. Bu zaman o neçənci olur?

İki xidmətçi yataqxanani təmizləyəndə döşəmədən 4 qaşığı tapdı. Üç xidmətçi həmin yataqxanani təmizləsəydi, neçə qaşığı tapardı?

Boçça

Bu oyunu şahzadələr də oynayır, zibildəşiyənlər də. Bir sözlə, Daniyada hər kəs. Bir federasiyada birləşmiş klubların üzvü olanlar. Boçça komanda oyunudur. Və bu oyunu əzələlər deyil, ağıl oynayır: qalib gəlmək üçün topun yalnız uçuş trayektoriyasını düzgün hesablamaq və buna uyğun olaraq topa zərbə vurmaq lazım gəlir.

Bu oyun çox qədim zamanlarda olimpiya oyunlarının vətəni hesab edilən Yunanıstanda yaranıb.

Boçça 6 eni, 12,5 metr uzunluq olan istənilən ərazidə, tennis topundan azca böyük olan dəri toplarla oynanılır. Oyunda 1 — ağ, 6 — mavi, 6 — qırmızı top olur. Ağ top oyunun əsas məqsədidir və o meydanın kənarında olur. "Qırmızı"lar və "mavi"lər topu ağ topa qədər atmağa çalışırlar. Topları ağ topa daha yaxın atılan komanda oyunun qalibi olur.

Yaradıcılıq emalatxanası

Payız yarpaqlarından aplikasiya

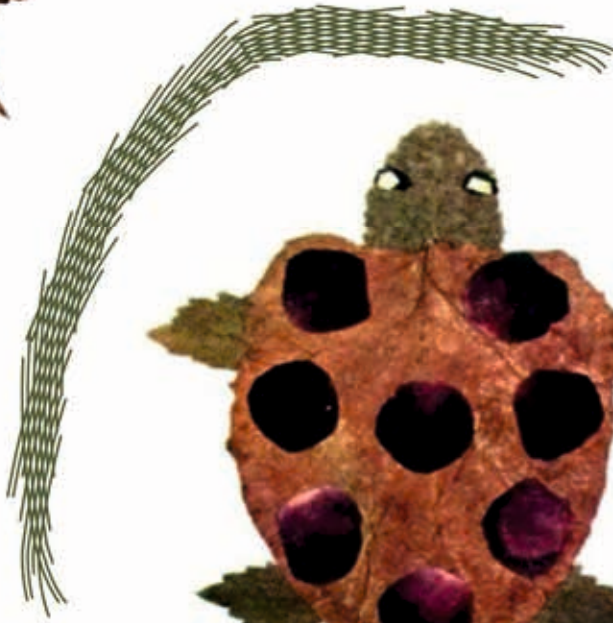
Üstünə rəngbərəng xalı,
Çəkib, dincəlibdir torpaq.
Bu xalının hər ilməsi,
Bir ağacdən qopan yarpaq.

Nəğmə deyir küləkləri,
Mahnı oxuyur xəzəli.
Payız, səni çox sevirəm,
Payız, fəsillər gözəli.

*Bu şeiri səninçün yazdım. Payızı
sevdiyinə əmin olduğum üçün.
Payızın müxtəlif rənglərə boyadığı
yarpaqlardan müxtəli maraqlı əl
işləri düzəltmək necə, heç ağına
gəlibmi? Gəlməyibsə, mən
xatırladım. Hətta sənə nümunələr
də təqdim edə bilərəm. Asuda
vaxtlarında onlara bax və düzəlt.*

*Bunun üçün sənə
heç nə lazım deyil.
Bağdan topladığın
rəngbərəng yarpaqlar,
yapışqan, rəngli
karandaşlar, sulu
boya... İndi bu
şəkillərə bax və
onların əsasında işlə.*

*Hə... Yaxşı yadıma düşdü...
Topladığın yarpaqları
əvvəlcədən kağız vərəqləri
(kitablarının vərəqləri
arasında yox) arasında
qurut və işə başlamazdan
əvvəl ütülə. Sənə uğurlar!*

**Azərbaycan Respublikası
Ədliyyə Nazirliyində
qeydiyyatdan keçib.**

Qeydiyyat nömrəsi:
№ 3926 – 06.11.2014

2006-cı ilin noyabrından çıxır.

Təşkilati dəstək:
Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi

Təsisçi:
F.Köçərli adına Respublika
Uşaq Kitabxanası

Baş redaktor: Şəhla Qəmbərova
Redaktor: Sevinc Nuruqızı
Korrektor: İlahə Quliyeva
Bədii tərtibat: Gülnar Qurbanova

Müəlliflik hüququ F.Köçərli adına
Respublika Uşaq Kitabxanasına
məxsusdur.

Xüsusi icazə olmadan jurnalın
sürətini, elektron variantını çap
etmək və yaymaq qanuna ziddir.

Ünvan: Bakı AZ1022 S.Vurğun
küçəsi 122G

Tel: (+99412) 5970851,
Faks: (+99412) 5970879.

Jurnalımıza abunə olmaq
istəyirsinizsə, yuxarıdakı ünvana
müraciət edə bilərsiniz.

«Aspoliqraf LTD» nəşriyyat-
poliqrafiya müəssisəsinin
mətbəəsində hazır diapozitiv
lərdən çap olunmuşdur.

www.fb.com/clb.az

